

CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH LỊCH SỬ GIÁ TRỊ NGHỆ THUẬT QUÂN SỰ VÀ VẬN DỤNG VÀO GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG AN NINH Ở ĐẠI HỌC CAO ĐẲNG HIỆN NAY

Trần Quốc Huy

Trường Đại học Công nghệ thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử là biểu tượng chói lọi trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc của Việt Nam. Với thắng lợi vào ngày 30/4/1975, chiến dịch đã hoàn thành sứ mệnh lịch sử: giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước. Ý nghĩa sâu sắc và các giá trị tư tưởng, quân sự của chiến dịch là nguồn cảm hứng lớn cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, các trường Đại học và Cao đẳng cần lồng ghép các bài học từ chiến dịch này vào môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh (GDQP&AN), giúp thế hệ trẻ hiểu rõ lịch sử, hun đúc lòng yêu nước, tinh thần trách nhiệm, và khả năng ứng phó với các thách thức an ninh hiện đại. Bài viết này tập trung phân tích các giá trị nghệ thuật quân sự độc đáo được áp dụng trong chiến dịch, làm nổi bật tư tưởng quân sự to lớn và ý nghĩa lịch sử của nó. Đồng thời, bài viết cũng đề xuất cách vận dụng những bài học quý giá này vào môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) tại các trường đại học và cao đẳng hiện nay.

Từ khóa: Chiến dịch Hồ Chí Minh, nghệ thuật quân sự, tư tưởng quân sự, GDQP&AN, giáo dục đại học.

HISTORICAL HO CHI MINH CAMPAIGN MILITARY ART VALUES AND APPLICATION IN NATIONAL DEFENSE EDUCATION AT PRESENT-DAY COLLEGES

Tran Quoc Huy

Ho Chi Minh City University of Technology

Abstract: The historical Ho Chi Minh Campaign is a brilliant symbol in Vietnam's struggle for national liberation. With its victory on April 30, 1975, the campaign fulfilled its historical mission: the complete liberation of the South and the unification of the country. The profound significance and the ideological and military values of the campaign serve as a great source of inspiration for the current task of building and protecting the homeland. In the context of international integration, universities and colleges need to incorporate lessons from this campaign into the National Defense and Security Education (GDQP&AN) curriculum, helping the younger generation understand history, cultivate patriotism, a sense of responsibility, and the ability to respond to modern security challenges. This article focuses on analyzing the unique military art values applied in the campaign, highlighting its great military thought and historical significance. At the same time, the article also proposes ways to apply these valuable lessons in the National Defense and Security Education (GDQP&AN) courses at current universities and colleges.

Keywords: Ho Chi Minh Campaign, military art, military thought, GDQP&AN, higher education.

Nhận bài: 08/11/2024

Phản biện: 29/11/2024

Duyệt đăng: 02/12/2024

I. CƠ SỞ LÝ LUẬN

Chiến dịch Hồ Chí Minh là một đỉnh cao trong lịch sử kháng chiến của dân tộc Việt Nam, minh chứng cho việc vận dụng sáng tạo và toàn diện tinh hoa nghệ thuật quân sự. Thành công của chiến dịch không chỉ nằm ở sức mạnh quân sự mà còn ở sự phối hợp chiến lược và sách lược toàn diện, mang tính khoa học và hệ thống.

Trước hết, chiến dịch thể hiện nghệ thuật tạo và nắm bắt thời cơ một cách xuất sắc. Trong bối cảnh lực lượng quân đội Việt Nam Cộng hòa suy yếu nghiêm trọng sau khi Mỹ rút quân, Quân đội Nhân dân Việt Nam đã chủ động khai thác triệt để điểm yếu này. Đồng thời, phong trào nổi dậy của quần chúng ở miền Nam được tổ chức và thúc đẩy mạnh mẽ, tạo nên một mặt trận thống nhất giữa quân và dân. Đây là minh chứng cho sự nhạy bén chiến lược, khi thời cơ không chỉ được nhận diện

mà còn được tạo ra thông qua sự phối hợp giữa các lực lượng cách mạng và sự chủ động tấn công.

Một yếu tố quan trọng khác là phương châm tấn công nhanh, mạnh, quyết đoán. Chiến dịch Hồ Chí Minh được thực hiện dựa trên một kế hoạch tổng thể bài bản, trong đó mọi bước đi đều nhắm vào các mục tiêu chiến lược: các trung tâm đầu não, hệ thống phòng thủ trọng yếu và các tuyến giao thông quan trọng của địch. Tốc độ tấn công thần tốc kết hợp với sức mạnh vượt trội tại những điểm mấu chốt đã khiến đối phương không kịp xoay sở, tạo ra sự tan rã nhanh chóng trong hệ thống phòng thủ của địch. Đây không chỉ là việc áp dụng chiến thuật một cách hiệu quả, mà còn thể hiện khả năng tổ chức, chỉ huy ưu việt, đảm bảo sự linh hoạt và tính đồng bộ trong từng giai đoạn của chiến dịch.

Bên cạnh đó, nghệ thuật hiệp đồng binh chủng và phối hợp toàn diện trên mọi mặt trận là một điểm sáng nổi bật. Lực lượng quân sự được tổ chức thành các binh chủng phối hợp chặt chẽ, từ bộ binh, pháo binh, tăng thiết giáp, đến phòng không, tạo nên sức mạnh tổng hợp áp đảo trên chiến trường. Song song với đó, mặt trận đấu tranh chính trị và ngoại giao được triển khai một cách linh hoạt, làm suy yếu ý chí chiến đấu của địch và cô lập chúng hoàn toàn về chiến lược. Đây là một minh chứng cho tư duy quân sự vượt thời đại, kết hợp giữa sức mạnh quân sự với các công cụ chính trị và ngoại giao để đạt được mục tiêu cuối cùng.

Chiến dịch Hồ Chí Minh, nhờ việc vận dụng tinh hoa nghệ thuật quân sự một cách khoa học, không chỉ mang lại thắng lợi toàn diện mà còn để lại những bài học giá trị về chiến lược và tổ chức quân sự. Những bài học này tiếp tục là nguồn cảm hứng và cơ sở lý luận quan trọng trong giáo dục quốc phòng và an ninh hiện nay, đặc biệt trong việc bồi dưỡng tư duy chiến lược và tinh thần đoàn kết cho thế hệ trẻ.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Giá trị tư tưởng quân sự to lớn của Chiến dịch Hồ Chí Minh đối với Việt Nam và Thế giới

Chiến dịch Hồ Chí Minh đã khẳng định một chân lý lớn của thời đại: sức mạnh của sự đoàn kết dân tộc và nghệ thuật quân sự sáng tạo có thể vượt qua mọi thách thức, dù lớn lao đến đâu. Đây không chỉ là một thắng lợi quân sự, mà còn là biểu tượng mang ý nghĩa sâu sắc cả trong nước lẫn quốc tế.

Đối với Việt Nam, thắng lợi của Chiến dịch Hồ Chí Minh đã mở ra một trang sử mới cho dân tộc. Lần đầu tiên sau nhiều thế kỷ đấu tranh, đất nước được thống nhất hoàn toàn, mang lại hòa bình và khát vọng xây dựng một tương lai tự chủ, độc lập. Thắng lợi này không chỉ đơn thuần là sự kết thúc của một cuộc chiến mà còn là biểu tượng rực rỡ của tinh thần tự cường, khẳng định ý chí và lòng quyết tâm của dân tộc Việt Nam trong việc bảo vệ và xây dựng Tổ quốc.

Đối với thế giới, Chiến dịch Hồ Chí Minh trở thành một biểu tượng mạnh mẽ cho phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc toàn cầu. Thành công của Việt Nam là minh chứng sống động cho việc các quốc gia nhỏ bé, nếu biết phát huy tinh thần đoàn kết, sức mạnh nội tại, và chiến lược sáng tạo, hoàn toàn có thể giành được độc lập và chủ

quyền. Điều này đã truyền cảm hứng cho nhiều quốc gia khác trên thế giới, đặc biệt là các nước thuộc địa, trong hành trình đấu tranh giành tự do và bình đẳng.

Thắng lợi của chiến dịch không chỉ là niềm tự hào của dân tộc Việt Nam mà còn là di sản quý giá góp phần định hình tinh thần thời đại, nơi giá trị của hòa bình, công lý và tự do được tôn vinh trên phạm vi toàn cầu.

2.2. Một số nội dung tư tưởng quân sự trong Chiến dịch Hồ Chí Minh vận dụng trong môn học GDQP&AN ở đại học và cao đẳng hiện nay

Nhận thức sâu sắc về nghệ thuật tạo thời cơ: Thời cơ trong đấu tranh quân sự không tự nhiên xuất hiện mà là kết quả của sự nhạy bén trong phân tích tình hình và khả năng điều chỉnh chiến lược phù hợp. Chiến dịch Hồ Chí Minh đã cho thấy nghệ thuật khai thác điểm yếu của địch – thời điểm quân đội Việt Nam Cộng hòa suy yếu sau khi Mỹ rút quân, kết hợp với sự nổi dậy mạnh mẽ của nhân dân miền Nam. Việc chủ động tạo ra và tận dụng thời cơ đã giúp lực lượng cách mạng nhanh chóng chiếm ưu thế và làm chủ trận địa. Đây là một bài học quý giá về tầm quan trọng của việc chủ động định hình và kiểm soát cục diện, thay vì chỉ phản ứng trước các biến động.

Bài học về sức mạnh đoàn kết dân tộc: Tinh thần đoàn kết toàn dân tộc được thể hiện trong Chiến dịch Hồ Chí Minh không chỉ là sự đồng lòng về mặt tinh thần, mà còn là sự huy động tổng lực của mọi nguồn lực quốc gia. Quân dân cả nước, từ tiền tuyến đến hậu phương, đều đóng góp vào chiến thắng bằng sức người, sức của, và lòng quyết tâm. Sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng vũ trang và nhân dân đã tạo nên một khối sức mạnh tổng hợp, đập tan mọi trở ngại. Tư tưởng "toàn dân là một đội quân" trở thành kim chỉ nam, nhấn mạnh rằng sự đoàn kết không chỉ là nguồn lực mà còn là chiến lược cốt lõi để đạt đến thắng lợi.

Vận dụng nghệ thuật hiệp đồng binh chủng và phối hợp toàn diện: Học sinh cần được hiểu rõ rằng sự thành công của chiến dịch không chỉ nằm ở sự vượt trội của từng binh chủng mà còn ở khả năng phối hợp nhịp nhàng giữa các lực lượng. Chiến dịch Hồ Chí Minh đã sử dụng một cách khoa học và hiệu quả các binh chủng như bộ binh, pháo binh, không quân, và thiết giáp, tạo nên sức mạnh tổng hợp để bao vây, chia cắt, và tấn công các mục tiêu chiến lược. Ngoài ra, mặt trận chính trị, ngoại giao, và nổi dậy của nhân dân cũng được triển khai song song, làm suy yếu ý chí kháng cự của địch. Điều

này khẳng định rằng thành công quân sự không chỉ dựa vào sức mạnh vật chất mà còn phải gắn liền với sự phối hợp toàn diện về mọi mặt.

Bài học về vai trò lãnh đạo sáng suốt: Chiến thắng của Chiến dịch Hồ Chí Minh là minh chứng rõ nét cho tầm nhìn và sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản Việt Nam. Các quyết định chiến lược được đưa ra không chỉ dựa trên sự hiểu biết sâu sắc về tình hình thực tế, mà còn thể hiện khả năng tổ chức và chỉ huy kiệt xuất. Sự phối hợp đồng bộ giữa các cấp lãnh đạo và lực lượng chiến đấu đã tạo nên sự thống nhất tuyệt đối trong hành động. Bài học này nhấn mạnh vai trò của người lãnh đạo trong việc định hướng, tổ chức, và truyền cảm hứng cho toàn bộ lực lượng, từ đó biến những khó khăn thành cơ hội và dẫn dắt đến chiến thắng.

Những bài học từ Chiến dịch Hồ Chí Minh không chỉ có giá trị lịch sử mà còn là nguồn tư liệu quý báu trong giáo dục, đặc biệt là trong môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh. Chúng giúp thế hệ trẻ hiểu rõ hơn về nghệ thuật quân sự, tư duy chiến lược, và tinh thần đoàn kết dân tộc – những giá trị cần thiết để bảo vệ và xây dựng đất nước trong mọi hoàn cảnh.

III. KẾT LUẬN

Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử không chỉ là

một thắng lợi quân sự vang dội, khép lại trang sử đấu tranh giải phóng dân tộc kéo dài hơn một thế kỷ mà còn là biểu tượng của tinh thần đoàn kết, ý chí kiên cường và tư duy chiến lược sáng tạo của dân tộc Việt Nam. Thắng lợi của chiến dịch đã khẳng định nghệ thuật quân sự đặc sắc, sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc trong công cuộc đấu tranh giành độc lập, thống nhất đất nước.

Những bài học quý giá từ chiến dịch tiếp tục có giá trị vượt thời gian, không chỉ trong lĩnh vực quân sự mà còn trong giáo dục quốc phòng và an ninh. Việc vận dụng các giá trị nghệ thuật quân sự, tinh thần đoàn kết, và tư duy chiến lược từ Chiến dịch Hồ Chí Minh vào giảng dạy GDQP&AN là cơ hội để nuôi dưỡng lòng yêu nước, bồi đắp ý thức trách nhiệm và phát triển kỹ năng tư duy chiến lược cho thế hệ trẻ.

Trong bối cảnh đất nước hội nhập sâu rộng và đối mặt với nhiều thách thức an ninh phi truyền thống, việc khai thác và áp dụng hiệu quả những bài học từ Chiến dịch Hồ Chí Minh là cách thiết thực để xây dựng thế hệ công dân sẵn sàng đóng góp vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, tiếp nối truyền thống hào hùng của dân tộc Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ban Chỉ đạo Tổng kết chiến tranh, (2000), *Chiến tranh cách mạng Việt Nam 1945 - 1975 - Thắng lợi và bài học*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- Đảng Cộng sản Việt Nam, (1998), *Văn kiện Đảng toàn tập, tập 14*, NXB Chính trị Quốc gia.
- Võ Nguyên Giáp, (2018), *Tổng tập hồi ký*, NXB Quân đội Nhân dân.
- Hoàng Minh Thảo, (2007), *Bàn về nghệ thuật quân sự*, NXB Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Lê Văn Cương (2021). *Bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh hội nhập quốc tế*. Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.
- Đặng Phong (2013). *Lịch sử chiến tranh Việt Nam 1954-1975*. Nhà xuất bản Trẻ.
- Nguyễn Đức Phúc (2018). *Nghệ thuật chiến tranh nhân dân thời hiện đại*. Tạp chí Quốc phòng toàn dân, số 3/2018.